

بلای ترکمن

در ایران قاجاریه (۶)

چهارده ماه اسیری يك افسر فرانسوی بدست ترکمنها

در این قسمت از گزارش از حرکت قشون
بجانب مرو صحبت خواهیم داشت .

سوم ژویه

تشنگی و قحطی آب

صبح زود قشون با بی‌نظمی هر چه تمام‌تر به
کوکچاکوم (۱) رسیده و پس از قدری استراحت
از نو برای افتادیم . راه سخت و شزارای بود و
از قرار معلوم بلدها هم راه را درست نمی‌شناختند.
گرما قیامت میکرد . قحطی آب شروع شد و
مجبور بودیم که پارچه‌ای را ترکیم و بمکیم و
روی سر وسیله بگذاریم . سماعی از ظهر گذشته
بود که در گودالی قدری لجن دیده شد و سر همین
لجن نزدیک بود زدو خورد بکنیم . سربازها علف
صحرا را میکندند و ریشه‌اش را میجویند . خود
من هم همین کار را کردم . عده بسیاری از
پیاده‌ها از حرکت باز ایستاده روی خاک می‌افتادند
و از تشنگی میمردند ، اغلب آنها يك شاخه علف
خشك صحرائی در دهان داشتند و چون دیگر
قدرت حرف زدن نداشتند با اشاره يك قطره آب
می‌طلبیدند .

آن روز و فردای آن روز ترکمنها ما را
آسوده نگذاشتند و مدام عذاب دادند . چند نفر از
ما را بقتل رسانیدند و پانزده راس شتر و مقداری
از اسلحه و مهمات و اسباب اردو را غارت
کردند .

ششم ژویه

رسیدیم به تکه در ساحل چپ رودخانه مرغاب .
اردو را پیاده کردیم . فردای آن روز تصمیم
گرفتند که باز قدری جلو برویم تا بمحل ترکمنها
نزدیک‌تر باشیم .

براه افتادیم ولی ترکمنها احتمال نمی‌گذاشتند
و عاقبت مجبور شدیم جواب آنها را با تیر و
تفنگ بدهیم . چند نفر از سپاهیان بقتل رسیدند.
سه روز تمام مجبور شدیم همانجا در میان
خرمنهایی که گاهی نیمه‌درو بود بگذرانیم . غذائی
برای سربازها بود ودلی از غذا بدر آوردند .
حشش بود که به تکه حمله میبردیم و کار را بر
ترکمنها سخت می‌گرفتیم ولی تصمیم گرفته شد که
بجانب مرو روانه شویم و راهنمایان ماهمان بلاهائی
بودند که بما خیانت میکردند .

اشتباه بزرگ قشون همین بود ، تا مرو
شش فرسخ بیش نبود ولی ما نه روز تمام این
شش فرسخ را پیمودیم . زمین باتلاقی بود و لازم
بود پل بسازند ولی اسباب پل‌سازی نداشتیم و بایبل
و تیشه هم پل‌ساختن کار آسانی نیست .

عاقبت روز ۱۹ ژویه سال ۱۸۶۰ به مرو
رسیدیم . بعدها شنیدیم که در تمام خاک ایران ورود
سپاه راه مرو جشن گرفته و شهرها را چراغان
کرده‌اند . اما باید دانست که هنگامی که ما وارد
این شهر شدیم شهر از سکنه خالی بود باین معنی
که ترکمنهای تکه ایلیاتیهای ساروخ (۲) را از
شهر بیرون کرده بودند و اردوی خود را در ساحل
چپ رودخانه مرغاب برقرار ساخته بودند .

شهر مرو

مرو شهری است که حصاری از گل و خشت
که دارای چند برج و بارو و يك خندق میباشد
دور آنرا گرفته است .

داخل حصار ظرفیت تقریباً سی هزار چادر را
دارد . شبه‌ای از رود مرغاب که از وسط راه
مرو به یولتن (۳) جدا میشود از وسط اردوگاه
میگذرد و بطرف قرای آب (۴) روان میشود .

میگویند که این شهر بدست اسکندر مقدونیه
ساخته شده است و پس از اسکندر انطیوخوس
نیکاتور بر عظمت آن افزوده است و در آن زمان
بنام « انطیوخیا » نامیده میشده است . امروز
عبارت است از بعضی قسمتهای دیوارهای قدیمی
که با آجرهای بزرگ ساخته شده است و چند پایه
آجری و آثار خرابه چند آغل ترکمنی و چند
خانه گلی و بس .

بامر فرمانده سپاه دروازه‌ها را بستند و با
خشت و گل اندودند و تنه‌ها دو دروازه را بساز
گذاشتند و راحت باش دادند و آن شب را
صاحب منصبان ارشد به عیش و عشرت گذراندند .

روزها عده‌ای از سربازها با چند تن
صاحب منصب از حصار بیرون می‌رفتند که برای
چارپایان علف و آنچه دست‌وپا کند و چون هوا
گرم بود صاحب منصبها در سایه نیزازها می‌خوابیدند
ترکمنها موقع را غنیمت شمرده مرتباً چند راس
قاطر و مادیان و مقداری از غلوفه را چپاول کرده
میرفتند .

ترکمنها کار جارت را بجائی می‌رسانیدند
که شیها خود را بخمار رسانیده چند نفر از
پاسبانها را که خفته بودند میکشند و سرشان را
می‌بریدند و مقداری تفنگ و فشنگ غنیمت
می‌بردند .

با بی‌حالی و عدم قابلیت کامل رومای قشون
غیرممکن بود که بتوان با جنگ وزد و خورد بسر
ترکمنها غالب آمد . موقع مناسب گذشته بود و
بآنها گوشزد میکردم که بهتر است عملیات جنگی
را برای سال بعد بگذاریم . حرفم را می‌پذیرفتند
و مرتباً جواب میدادند که ان شاء الله بر تکه فایق
خواهیم شد و بخارا را هم خواهیم گرفت .

بقیه در صفحه ۵۲

يك واحد عظيم صنعتی كه در جنوب ايران سر بر افراشته است

روز چهارشنبه ۱۳ آبان ماه سال جاری شاهنشاه آریامهر تاسیسات شرکت سهامی شیمیائی شاهپور را افتتاح فرمودند. زیلا عین بیانات آقای دکتر اقبال رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران در مراسم مذکور از نظر خوانندگان میگردد.

شاهشاه

بانهایت افتخار نزول اجلال موكب مبارك ملوكانه را به مجتمع شیمیائی شاهپور از طرف خود وكلیه كاركنان صنایع پتروشیمی تهنیت و خوش آمد عرض نموده و بشرفرض همایونی میرساند :

تاسیساتی كه امروز بدست مبارك افتتاح میگردد بزرگترین مجتمع پتروشیمی در خاور میانه میباشد كه در اجرای اوامر مطاع ملوكانه در زمینه ایجاد و توسعه صنایع پتروشیمی توسط شركت سهامی شیمیائی شاهپور وابسته شركت ملی صنایع پتروشیمی بوجود آمده است .

برای ساختمان این مجتمع عظیم پس از انجام مطالعات کافی و تشریفات لازم شركت آمریکائی كلاك (Kellogg) بعنوان پیمانكار و ناظر اصلی انتخاب شد و در فروردین ماه سال ۱۳۴۶ قرارداد مربوطه باامضاء رسید . نظر به تنوع واحدهای این مجتمع و بمنظور برخورداری از تجارب کشورهای پیشرفته در صنعت پتروشیمی دستگاهها و تجهیزات مجتمع از کشورهای مختلفی كه در رشته های مربوطه دارای تخصص كامل میباشدند و در امور مالی مشاركت نیز همکاری کرده بودند سفارش و خریداری گردید .

واحد های این مجتمع عبارتند از :
 واحد تولید گوگرد - واحد تولید آمونیاك - واحد تولید اوره -
 واحد تولید اسید سولفوريك - واحد تولید اسید فسفوريك و واحد تولید فسفات دی آمونیم و سوپر فسفات تریبل

برای بهره برداری از این واحدهای تولیدی دستگاهها و واحدهای كمکی دیگری تاسیس گردید كه عبارتند از واحد خشك كردن گاز در مسجد سلیمان - خط لوله گاز - واحد تصفیه آب - خط لوله آب - واحدهای تولید برق و بخار - اسكله و وسائل خودكار - تخلیه و بارگیری - تعمیرگاهها - خط آهن و سایر واحدهای لازم .

در ساختمان واحدهای مذکور از آخرین روشهای علمی و فنی پتروشیمی استفاده شده و در نتیجه بزرگترین مجتمع پتروشیمی منطقه خاورمیانه بوجود آمده است .

مجموع سرمایه گذاری در این مجتمع شامل هزینه های تشكیلاتی و ساختمان مسكن برای كاركنان بالغ بر هفده هزار و چهار صد میلیون ریال (۱۷۴۰۰ میلیون ریال) معادل ۲۳۲ میلیون دلار میباشد كه از این مبالغ معادل يكهزار و سیصد و پنجاه میلیون ریال (۱۳۵۰ میلیون ریال) برابر با ۱۸ میلیون دلار صرف هزینه چاههای گاز در مسجد سلیمان شده است .

مواد خام مورد مصرف این مجتمع عبارت است از :
 ۱ - گاز ترش طبقات زوراسيك منابع مسجد سلیمان از پنج حلقه چاه استخراج و پس از جمع آوری و آب زدائی بوسیله يك خط لوله بیست اینچی بطول ۱۷۳ كيلومتر به بندر شاهپور منتقل میگردد .

۲ - آب مورد نیاز مجتمع از رودخانه كارون در محل دارخوین بوسیله خط لوله ای بقطر چهل اینچ و طول ۸۱ كيلومتر با تامبه های مخصوص به مخازن تعبیه شده رسانده میشود .

طرح آبرسانی فوق یکی از پروژه های عمرانی سازمان برنامه بوده و با هزینه ای بمبلغ متجاوز از يكهزار و پنجاه میلیون ریال (۱۰۵۰ میلیون ریال) معادل ۱۴ میلیون دلار توسط شركت ملی صنایع پتروشیمی اجرا شده است .

۳ - سنگ فسفات لازم جهت تولید اسید فسفوريك و كودهای فسفات كه از خارج تامین میشود .

فرآورده های كه روزانه در این مجتمع بدست میاید عبارت است از :

گوگرد	۱۵۰۰	تن متریک
آمونیاك	۱۰۰۰	»
اوره	۵۰۰	»
اسیدسولفوريك	۱۳۲۰	»
اسید فسفوريك	۴۸۰	»
فسفات دامونیم	۳۰۰	»
سوپر فسفات تریبل	۴۳۰	»

محصولات این مجتمع برای صادرات به ممالك اطراف اقیانوس هند و آفریقا و تامین روزافزون نیازمندیهای کشاورزی کشور میباشد .

تعداد كاركنان این مجتمع در حدود ۵۰۰ كارمند و ۷۰۰ نفر كارگر میباشد كه از بدو استخدام طبق برنامه دقیق تحت آموزش قرار گرفته و شایستگی و كاردانی لازم را طی كاردانموزی در داخل و خارج کشور بدست آورده اند . تعداد محدودی كارمندان خارجی در حال حاضر در این مجتمع مشغول خدمت میباشدند كه بتدریج كارمندان ایرانی جانشین آنها خواهندشد . جان نثار وظیفه خود میدانند كه در پیشگاه مبارك از همکاریهای صمیمانه هیئت دولت ، سازمان برنامه و بانک مرکزی ایران سپاسگزاری بنمایند .

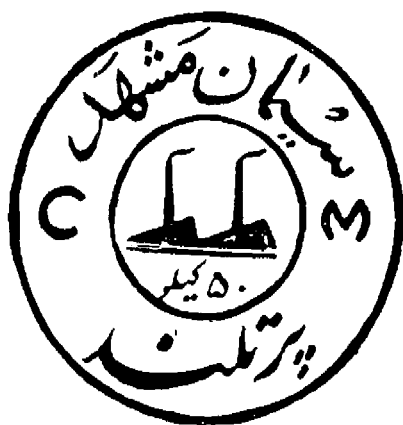
اینك از پیشگاه مبارك اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریا مهر استدعا دارد با یرده برداری از لوحه یادبود و صدور اجازه بهره برداری كاركنان شركت سهامی شیمیائی شاهپور را قرین مباعات فرمایند .
 جاوید شاه پاینده ایران

نارم كه تلفظ فارسی صحیح این كلمه را نمیدانم (مترجم)
 Sarokhs (۲)
 Yoleten (۳) (تلفظ صحیح این كلمه بر مترجم معلوم نگردید) و همچنین تلفظ نام محلهای دیگری كه در طی گزارش آمده است .
 Coraiab (۴)

قاطر از دست میرفت و باروت بیهوده دود میشد و بهوا میرفت نتیجه دیگری بدست نمی آمد . بعضی اینکه از دور سایه تركمنی را میدیدند توپها را آتش میدادند و هرگز نشد كه گلوله ای به نف بر آید . كم كم چنانكه پیش بینی آن كار آسانسی بود قخطی آذوقه پیش آمد بطوریکه جسد يك شتر مرده قیمت گرانی پیدا كرد .
 Cutchakoum (۱) باز تاسف

بلای تر كهن (بقید)

هر چند دویت سید سوار ساروخی آمد و بنیاه مئحق گردید ولی وضع قشون بهمان نحو سابق باقی ماند و تغییریری رخ نداد و ابداء تصمیمی گرفته نمیشد . هر وقت هم حمله ای میکردند جز اینکه چندتن كشته میدادند و عده ای از اسب و

کارخانه سیمان مشهد

سازنده انواع مختلف سیمان

سیمان پرتلند معمولی بهتر و مقاوم تر از :

استاندارد ب - اس ۱۲ انگلیسی و ۳۷۵ آلمانی

سیمان پرتلند تیپ ۲ امریکائی

سیمان پرتلند ضد سولفات تیپ ۵ امریکائی

آدرس تهران : شرکت سهامی سیمان

خیابان بهلوی - کوچه وزیری شماره ۱۲

تلفن ۶۶۹۹۰ - ۴۲۴۲۲

آدرس مشهد : شرکت سهامی سیمان

خیابان تهران تلفن ۲۸۹۵

ROYAL

فروشگاه رویال

ناهرضا - ۱۳۳ - تلفن ۶۵۶۰۵

سر کالج و پهلوی

شیک و عالی

لباس های
دوخته
مشمول بر :
انواع و اقسام
جدیدترین
مدلهای
کت های اسپرتی و
کت و شلوار
مد ۱۹۷۰

